

शेतक-यांच्या आत्महत्या रोखण्यासाठी विशेष मदतीच्या कार्यक्रमांतर्गत सन २०१७-१८ करीता रुपये १० कोटी ५० लाख निधी मंजूर तरतूदीतून उपलब्ध करून देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

महसुल व वन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक:- एससीवाय-२०१६/प्र.क्र.२८०/म-७

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक:- २३ ऑक्टोबर, २०१७

वाचा:- १) शासन निर्णय क्रमांक:- एससीवाय-२०१५/प्र.क्र.२४९/म-७, दिनांक:- २५ ऑगस्ट, २०१५

२) शासन निर्णय क्रमांक:- एससीवाय-२०१५/प्र.क्र.११९/म-७ (भाग-२), दिनांक:- २४ जुलै, २०१५

३) शासन निर्णय क्रमांक:- एससीवाय-२०१६/प्र.क्र.२८०/म-७, दिनांक:- २ जुन, २०१६

प्रस्तावना:-

शेतकरी आत्महत्या रोखण्यासाठी करावयाच्या उपाययोजनांतर्गत उस्मानाबाद व यवतमाळ या दोन जिल्ह्यांमध्ये पथदर्शी प्रकल्प राबविण्याकरीता आर्थिक वर्ष २०१५-१६ मध्ये रुपये ४८.८५ कोटी मंजूर करण्यात आले होते. सदर निधीच्या ७० टक्के निधी म्हणजेच ३४.१९ कोटी वितरीत करण्यात आले होते. सन २०१६-१७ साठी नियमित अर्थसंकल्पात तरतूद होऊ न शकल्याने आर्थिक वर्ष २०१६-१७ साठी रुपये १० कोटी निधी आकस्मिकता निधीतून जिल्हाधिकारी, यवतमाळ व उस्मानाबाद यांना उपलब्ध करून देण्यात आले होते. चालू वर्षाच्या उर्वरीत कालावधीसाठी रुपये १५ कोटी अर्थसंकल्पिय तरतूद मंजूर करण्यात आली आहे. त्यानुसार जिल्हाधिकारी, यवतमाळ व उस्मानाबाद यांना निधी उपलब्ध करून देण्याची बाब विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

शेतक-यांच्या आत्महत्या रोखण्यासाठी विशेष मदतीचा कार्यक्रम राबविण्यांतर्गत सन २०१७-१८ मध्ये मागणी क्र.सी-५ २२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण (२२३५ बी ४६१) या लेखाशीर्षाखाली रुपये १५.०० कोटी तरतूद करण्यात आली आहे. वित्त विभागाच्या दिनांक ३०/०६/२०१७ च्या परिपत्रकास अनुसरून ७० टक्के च्या मर्यादेत निधी वितरीत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

२. बळीराजा चेतना अभियानाच्या अंमलबजावणीसाठी जिल्हाधिकारी, यवतमाळ व जिल्हाधिकारी, उस्मानाबाद यांना जिल्हास्तरी समितीस प्रत्येकी रुपये ९२,२५,०००/- (रुपये ब्यान्नव लाख पंचवीस हजार फक्त) असे एकूण १,८४,५०,०००/- (एक कोटी चौऱ्याऐंशी लाख पन्नास हजार फक्त) तसेच उस्मानाबाद जिल्ह्यातील ७३७ ग्रामस्तरीय समित्या व यवतमाळ जिल्ह्यातील २१४८ ग्रामस्तरीय समित्यांना प्रत्येकी रुपये ३०,०००/- (तीस हजार फक्त) असे एकूण २८८५ ग्रामस्तरीय समित्यांना एकूण रुपये ८,६५,५०,०००/- (आठ कोटी पासष्ट लाख पन्नास हजार फक्त) असा एकूण रुपये १०,५०,००,०००/- (दहा कोटी पन्नास लाख फक्त) निधी वितरीत करण्यात येत आहे. या निधीचा विनियोग कोणत्याही साहित्य खरेदीसाठी न करता प्रत्यक्ष विविध कार्यक्रम राबविण्याकरीता उपयोगात आणण्यात यावा.

३. सदर निधी मागणी क्रमांक सी-५, मुख्य लेखाशिर्ष २२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण, ०२, समाजकल्याण, १०४, वृद्ध, विकलांग व निराश्रित व्यक्तींचे कल्याण, (००) (०५) शेतक-यांच्या आत्महत्यांना प्रतिबंध करण्यासाठी उपाय योजना (२२३५ बी ४६१) (दत्तमत) (योजनेत्तर) ५०, इतर खर्च या लेखाशिर्षाखाली अंतीमतः खर्ची टाकण्यात यावा.

४. सदर निधीच्या वाटपाचे लेखे / अभिलेखे, नोंदवह्या विहित कार्यपद्धतीनुसार अनुदान आहरीत व वितरीत करण्या-या कार्यालयाच्या स्तरावर अद्ययावत ठेवण्यात याव्यात. तसेच कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर निधीच्या मर्यादेपेक्षा जास्त खर्च होणार नाही व हा खर्च दिनांक ३१/०३/२०१८ पर्यंत करण्यात येईल, याची दक्षता नियंत्रण अधिका-यांनी घ्यावी.

५. सदर निधी ज्या प्रयोजनासाठी वर्ग करण्यात आला आहे. त्याच प्रयोजनासाठी त्याचा वापर होत आहे याची संबंधित विभागीय आयुक्त यांनी खातरजमा करावी. निधीच्या वाटपाचे लेखे, अभिलेख/ नोंदवह्या विहीत कार्यपद्धतीनुसार अनुदान आहरीत व वितरीत करणा-या कार्यालयाच्या स्तरावर अद्यावावत ठेवण्यात यावे, झालेल्या खर्चाची महालेखाकार कार्यालयात नोंदविण्यात आलेल्या खर्चाची पडताळणी करून त्याबाबतचे प्रमाणपत्र या विभागाकडे तात्काळ सादर करावे, तसेच कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर निधीच्या मर्यादेपेक्षा जास्त खर्च होणार नाही याची दक्षता घ्यावी. वितरीत करण्यात आलेल्या अनुदानातून जर काही रक्कम खर्ची पडणार नसेल तर ती रक्कम विहीत वेळेत शासनास प्रत्यार्पित करण्यात यावी. तसेच दि.३१.०३.२०१८ पर्यंत अखर्चित राहणारा निधी आर्थिक वर्ष अखेरीस शासन खाती जमा करण्यात यावा.

६. हा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.२९३/अर्थ-६/१७, दिनांक २८/०९/२०१७ अन्वये मिळालेल्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्र. २०१७१०२४१२११२४२३१९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सुभाष उमराणीकर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद/ अमरावती.
२. जिल्हाधिकारी, उस्मानाबाद / यवतमाळ.
३. कोषागार अधिकारी, जिल्हा उस्मानाबाद / यवतमाळ.
४. महालेखापाल १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखा परिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, मुंबई / नागपूर.
५. संचालक लेखा व कोषागारे, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
६. सह संचालक, लेखा व कोषागारे, संगणक कक्ष, ५ वा मजला, नवीन प्रशासकीय भवन, मुंबई.
७. वित्त विभाग (अर्थसंकल्प-३/अर्थसंकल्प-६/व्यय-६/व्यय-९/व्यय-३/अर्थोपाय कक्ष / वित्त आयोग कक्ष,
८. मंत्रालय, मुंबई-३२.
९. कार्यासन अधिकारी (ब-१/म-३/म-११/पीएसी/पीएसी-१ कार्यासने) महसुल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
१०. निवड नस्ती कार्यासन, म-७, मंत्रालय, मुंबई-३२.

प्रत माहितीसाठी अग्रेषित.

१. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा. मंत्री (मदत व पुनर्वसन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. राज्यमंत्री (मदत व पुनर्वसन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. अपर मुख्य सचिव (मदत व पुनर्वसन) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई